

PROGRAMOWALNE UKŁADY ELEKTRONICZNE

Prowadzący:

Dr inż. Michał Krystkowiak

Michal.Krystkowiak@put.poznan.pl

Orcad jako narzędzie symulacyjne wspomagające projektowanie cyfrowych układów elektronicznych

(przypomnienie - część I)

Plan wykładu:

1. Wstęp

2. Prezentacja modułu SCHEMATICS

- zapoznanie się z edytorem graficznym,
- omówienie bibliotek wybranych elementów,
- sposób realizacji modeli symulacyjnych

3. Deklaracja parametrów analizy TRANSIENT

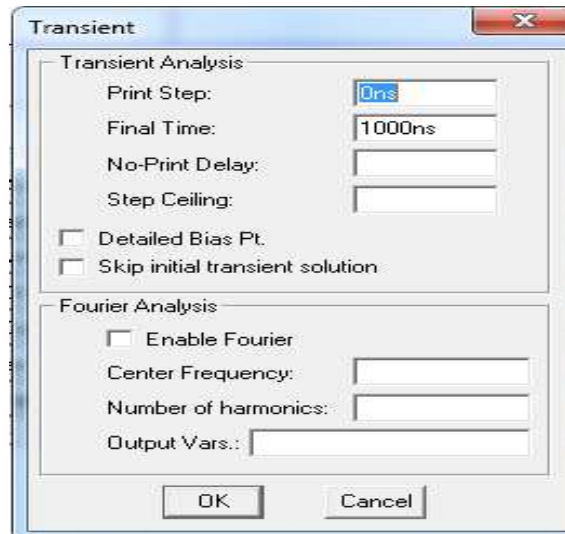
4. Analiza FOURIERA

5. Charakterystyka modułu PROBE

6. Realizacja i badania prostego modelu symulacyjnego

Uwaga: wymienione zagadnienia zostaną zaprezentowane z wykorzystaniem aplikacji ORCAD FAMILY RELEASE.

Parametry analizy czasowej TRANSIENT

W czasie wykonywania analizy czasowej (**TRANSIENT**) obliczana jest odpowiedź układu w przedziale od $t = 0s$ do podanej wartości końcowej (**Final Time**). Warunki początkowe obliczane są w czasie wykonanej wcześniej analizy stałoprądowej (dla założenia, że przed chwilą $t = 0s$ panował w układzie stan ustalony). Istnieje możliwość pominięcia warunków początkowych poprzez uaktywnienie opcji **Skip initial transient solution**.

W celu umożliwienia wykonania analizy czasowej konieczna jest deklaracja następujących parametrów:

- **Print Step** (wartość kroku, z jakim ma być wykonywana analiza),
- **Final Time** (wartość końcowa przedziału czasowego).

Proces próbkowania w trakcie trwania analizy czasowej nie jest równomierny (duża dynamika zmian sygnałów w czasie wiąże się z dużą częstotliwością próbkowania). **Step Ceiling** jest parametrem pozwalającym na określenie granicznej wartości, dla której powinny zostać wykonane obliczenia.

Architektura programowalnych układów logicznych PLD

Plan wykładu:

1. Klasyfikacja programowalnych układów logicznych

2. Omówienie architektury układów PLD

- układy SPLD,
- układy CPLD,
- układy FPGA

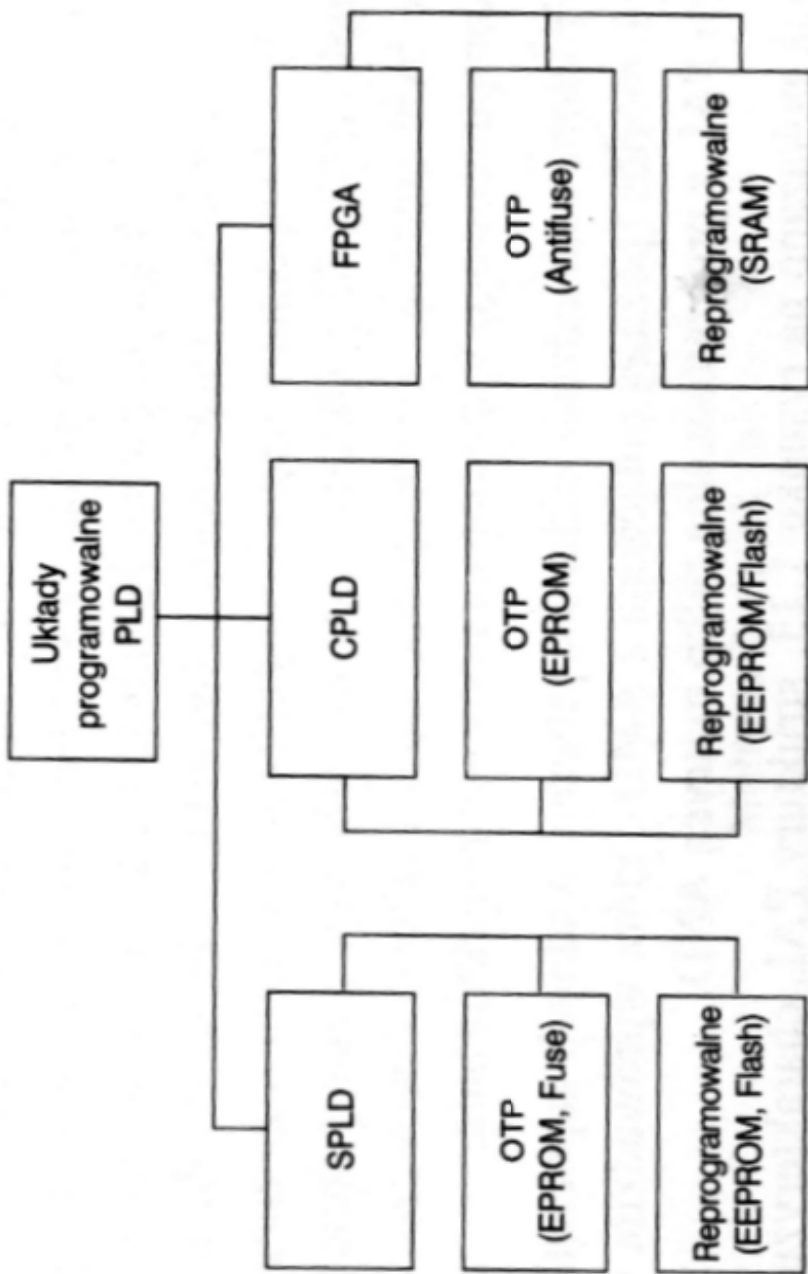
3. Prezentacja systemu uruchomieniowego bazującego na układzie CPLD z rodziny MAXII firmy ALTERA

- ogólna charakterystyka systemu uruchomieniowego,
- omówienie poszczególnych komponentów,
- prezentacja architektury systemu

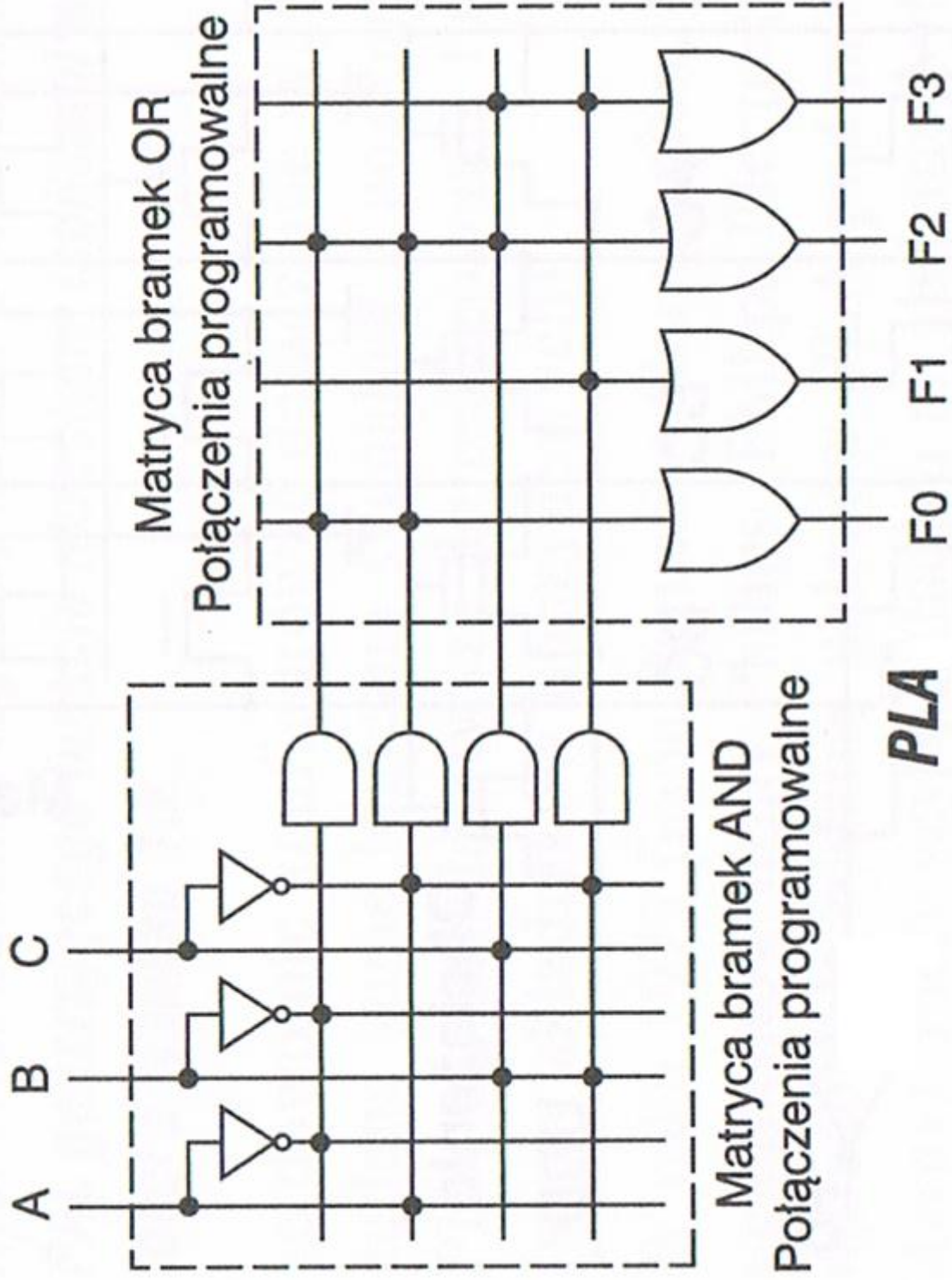
4. Omówienie organizacji pamięci FLASH układu EPM1270F256C5

- obszar pamięci UFM,
- obszar pamięci CFM

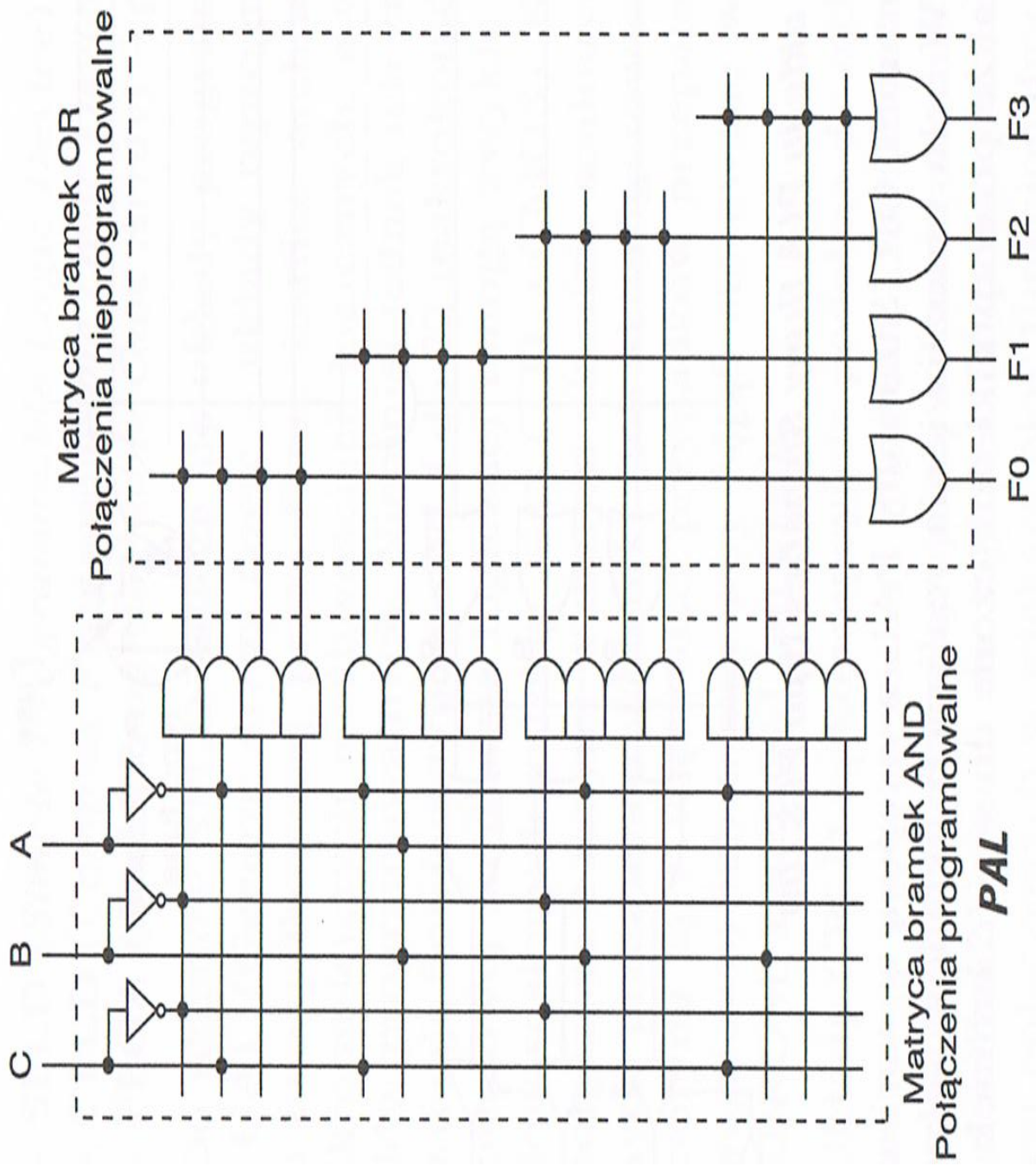
Uwaga: wybrane zagadnienia zostaną zaprezentowane z wykorzystaniem dokumentacji technicznej systemu uruchomieniowego firmy Altera

Klasyfikacja układów programowalnych

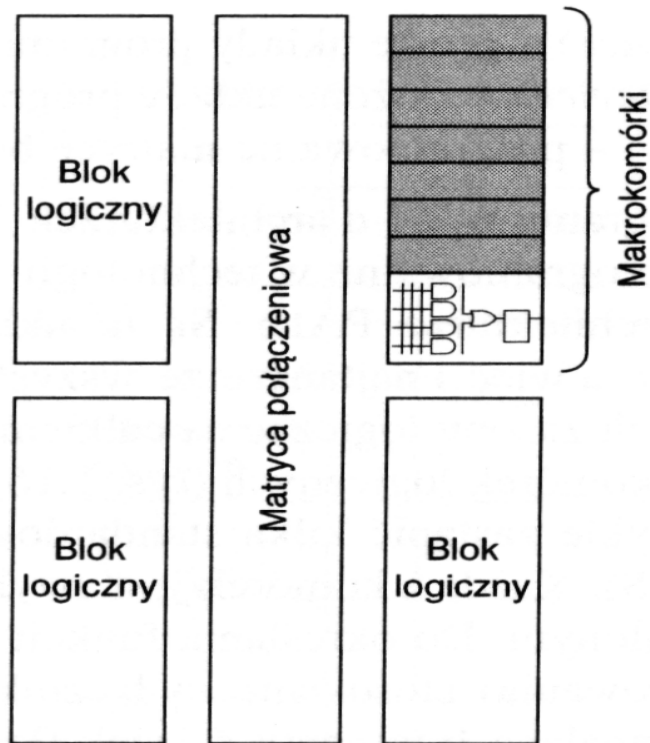

PLA

Matryca bramek AND
Potężenia programowalne
PAL

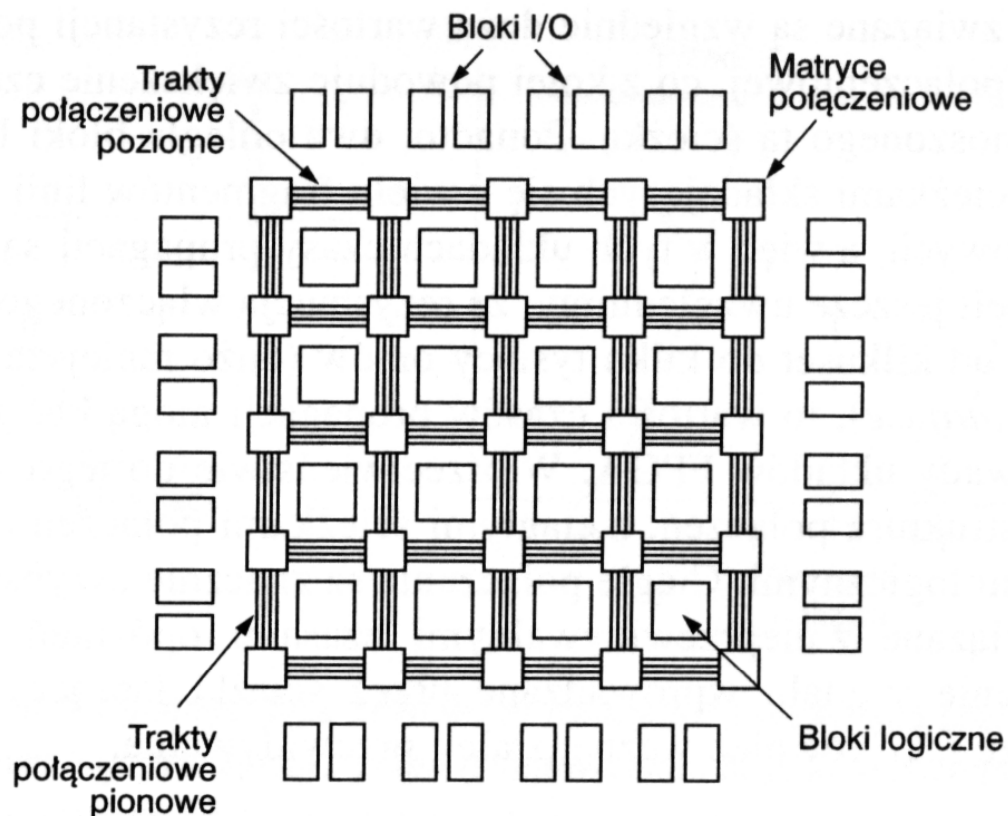
Matryca bramek OR
Potężenia nieprogramowalne

Rys. 1.17. Szkic typowej architektury układów CPLD

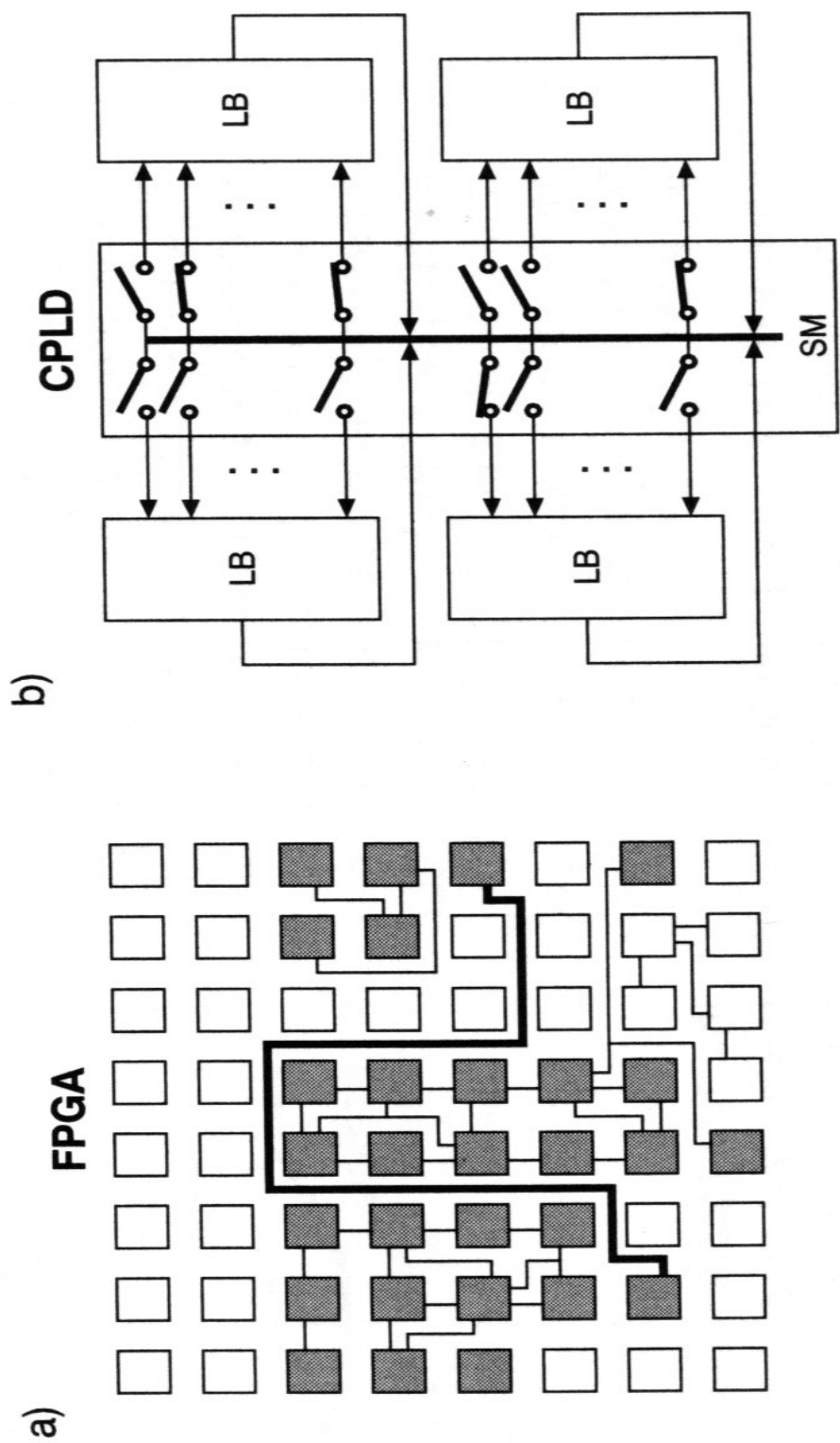
Układy CPLD są koncepcyjnie podobne do układów SPLD, lecz są bardziej złożone: mają większe zasoby logiczne i możliwości funkcjonalne. Ich architektura ma strukturę hierarchiczną opartą na makrokomórkach logicznych, których zawierają od kilkudziesięciu do kilkuset. Typowo od czterech do szesnastu makrokomórek jest połączonych w większy blok funkcjonalny (blok logiczny). Makrokomórki tworzące blok funkcjonalny są zwykle w pełni połączone. Jeżeli układ zawiera wiele bloków funkcjonalnych, wówczas muszą one być łączone między sobą. Do tego właśnie celu służy matryca połączeniowa kluczy.

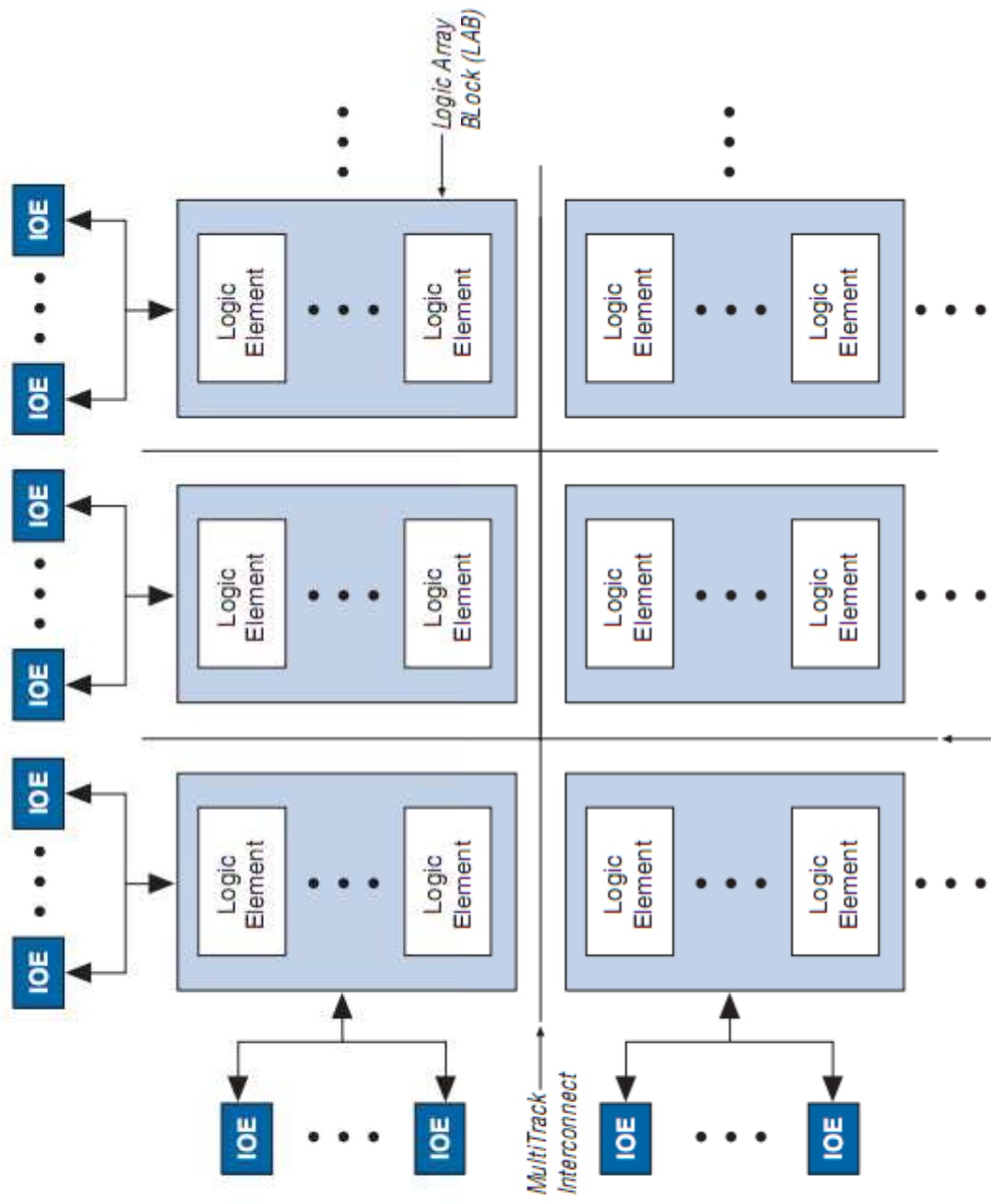
Rys. 1.18. Szkic typowej architektury układów FPGA

Architektura układów FPGA jest zróżnicowana, różniąc się od architektury układów CPLD. Na ogół układy FPGA zawierają rozmieszczone matrycowo bloki logiczne. Poszczególne bloki logiczne są łączone ze sobą za pośrednictwem linii traktów połączeniowych oraz programowalnych matryc kluczy połączeniowych umieszczonych w miejscu krzyżowania się traktów poziomych i pionowych. Na obrzeżu bloków logicznych znajdują się programowalne bloki I/O.

Rys. 1.19. Ilustracja połączenia dwóch bloków logicznych w układach: a) FPGA, b) CPLD

Figure 2-1. MAX II Device Block Diagram

Figure 1. MAX II Development Board Top View

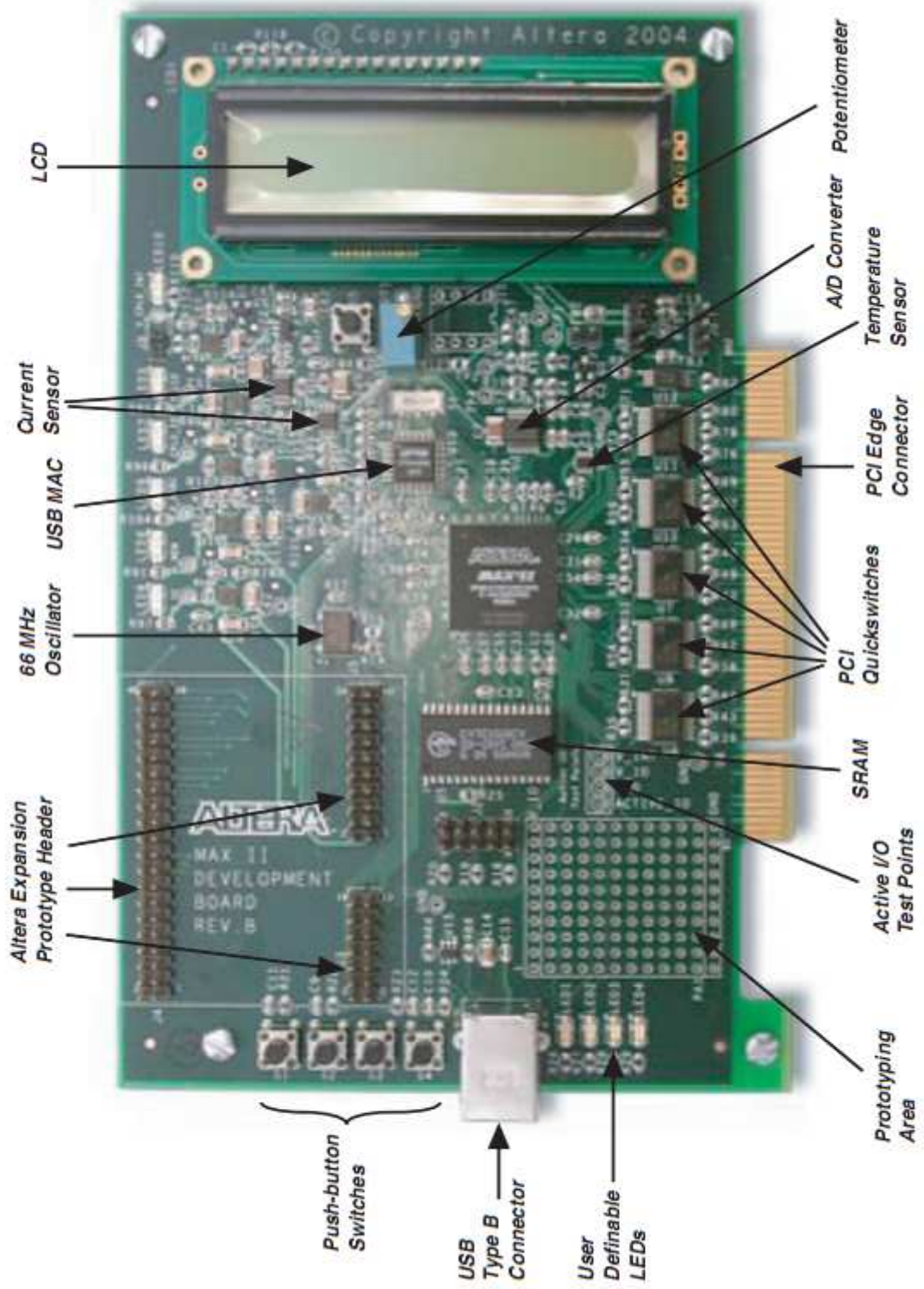
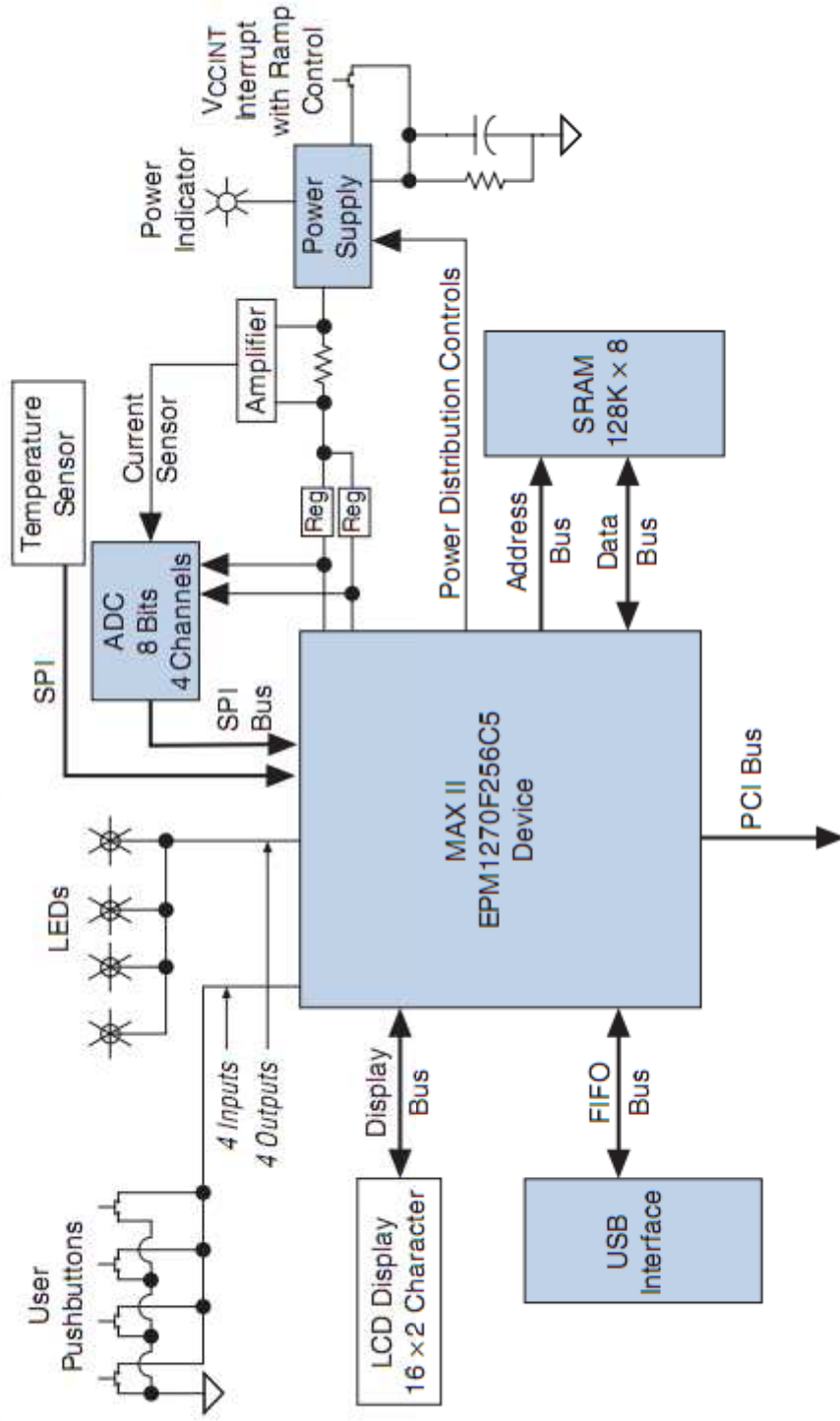

Figure 3. MAX II Development Board Block Diagram

Figure 2-6. MAX III LE

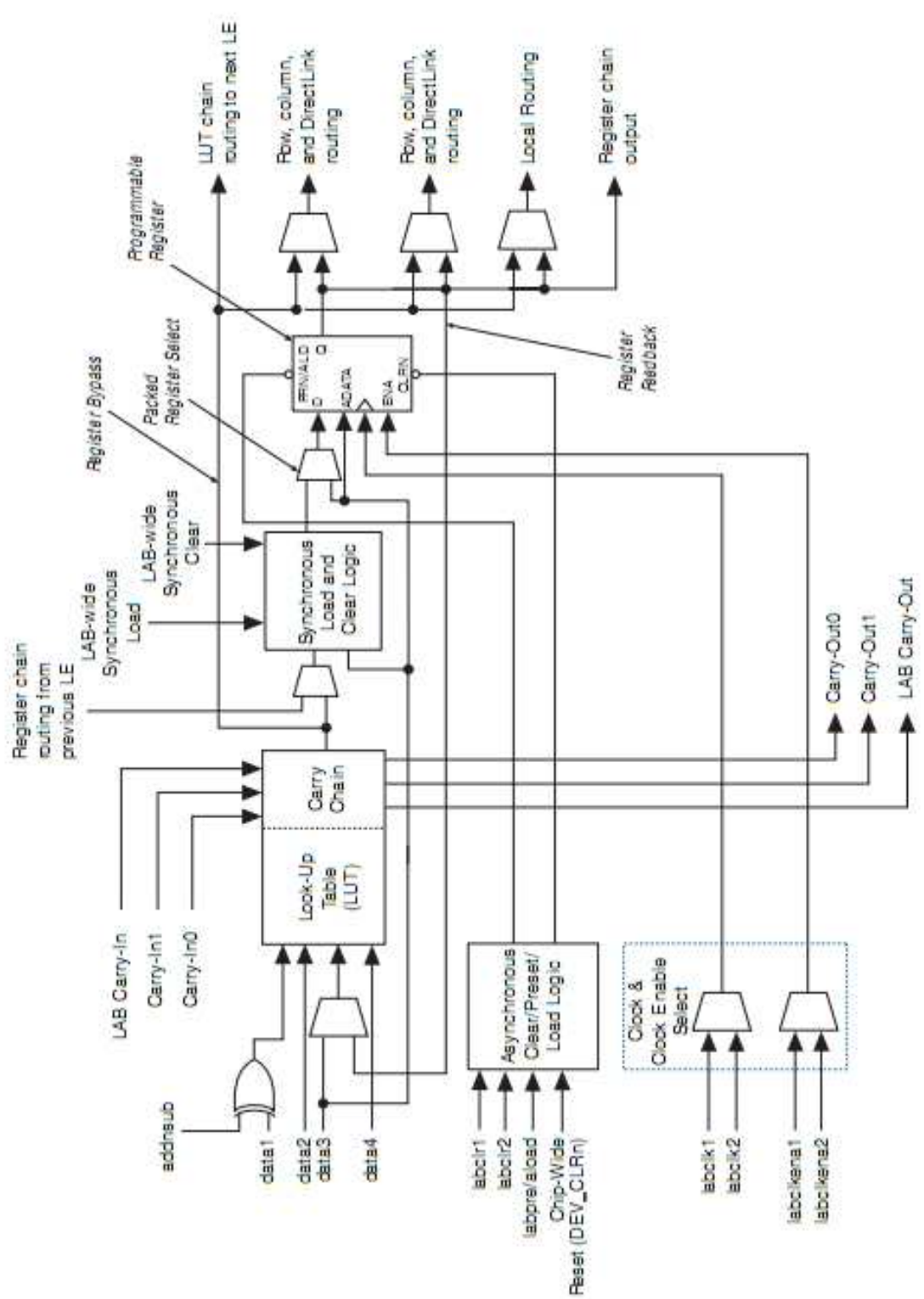
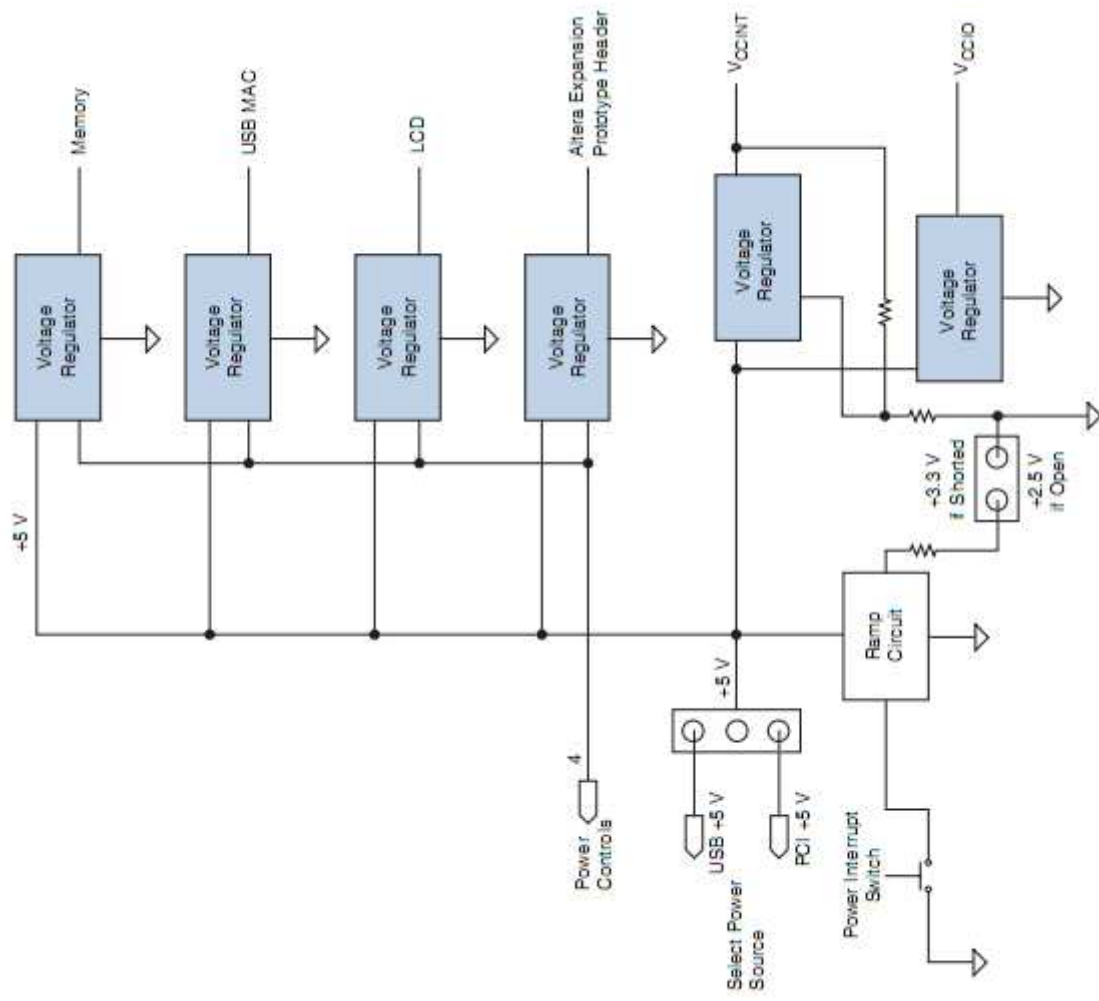
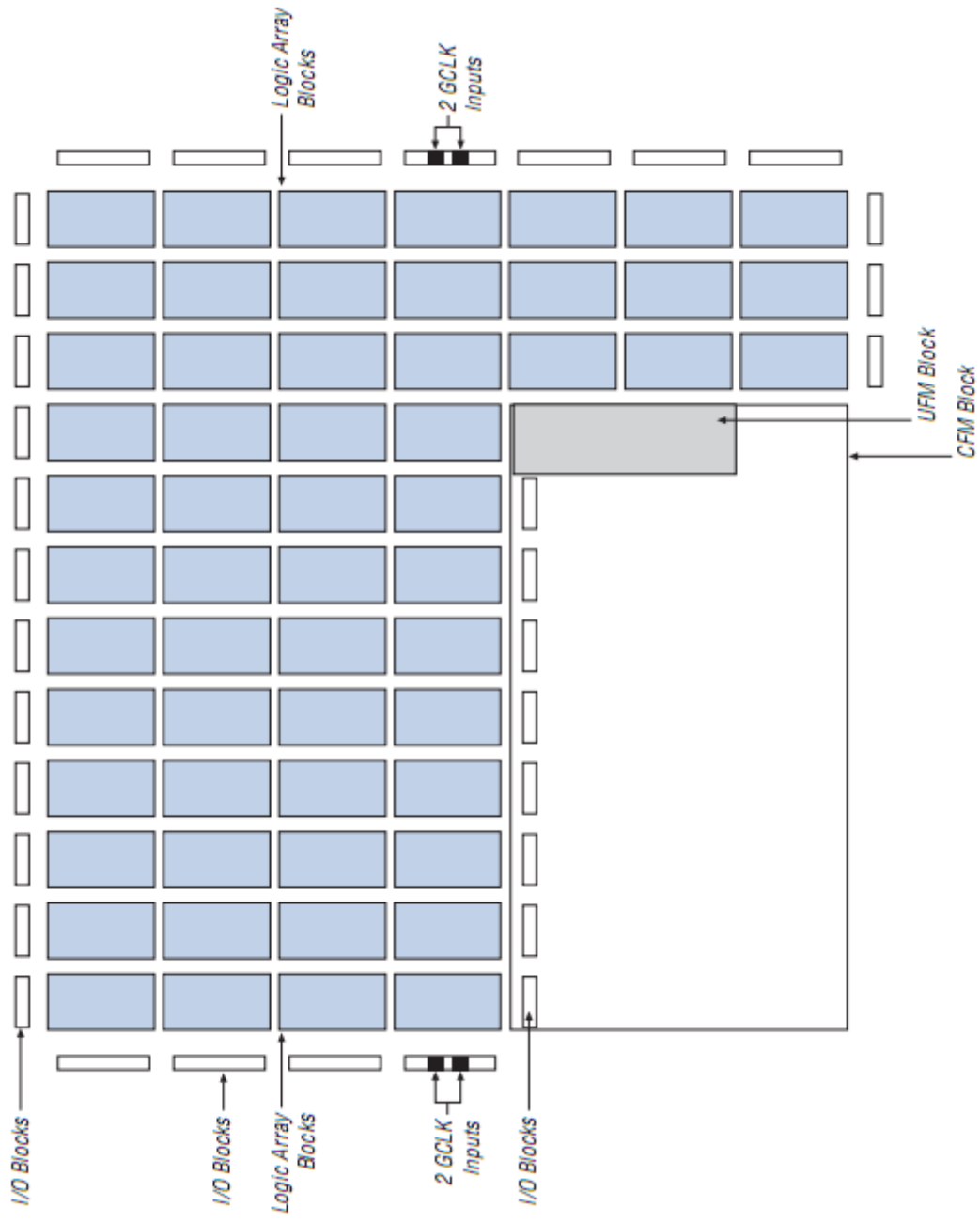

Figure 4. Power Supply Distribution Block Diagram

Figure 2-2. MAX II Device Floorplan *Note (1)*

Table 9. Push-Button Switch Pin-Outs

Signal Name	Description	MAX II Pin
S1	Reset, DEV_CLRn	M9
S2	User defined	R14
S3	User defined	T15
S4	User defined	R16
S5	Power interrupt	None

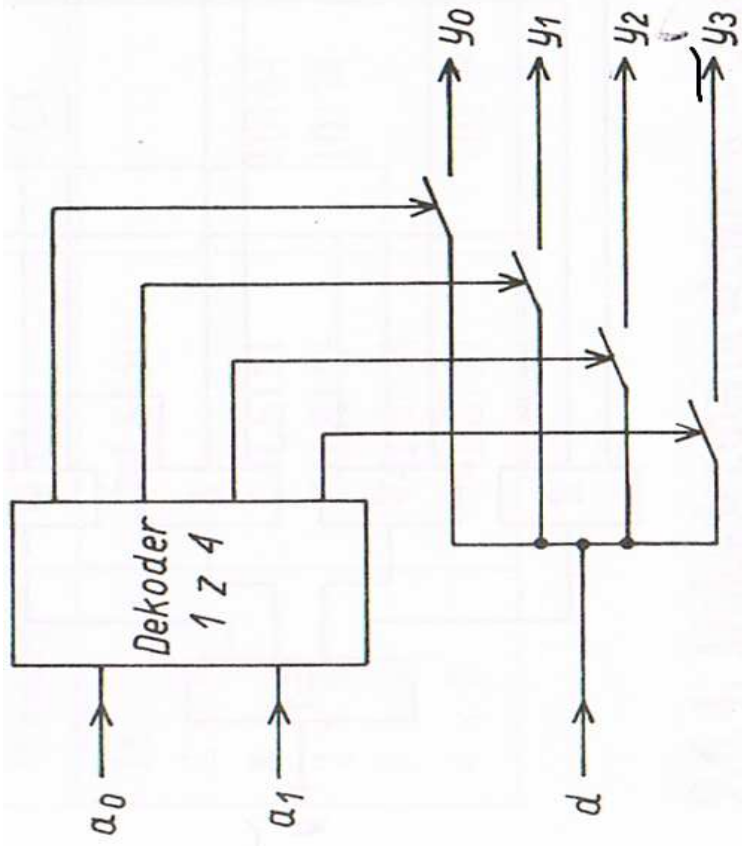
Table 11. LED Pin-Outs

Signal Name	Description	MAX II Pin
LED1	User-defined	T13
LED2	User-defined	R13
LED3	User-defined	P13
LED4	User-defined	T12
LED5	LCD power indicator	N/A
LED6	SRAM power indicator	N/A
LED7	V _{CCIO} power indicator	N/A
LED8	Altera Expansion Prototype Header power indicator	N/A
LED9	USB power indicator	N/A
LED10	V _{CCINT} power indicator	N/A

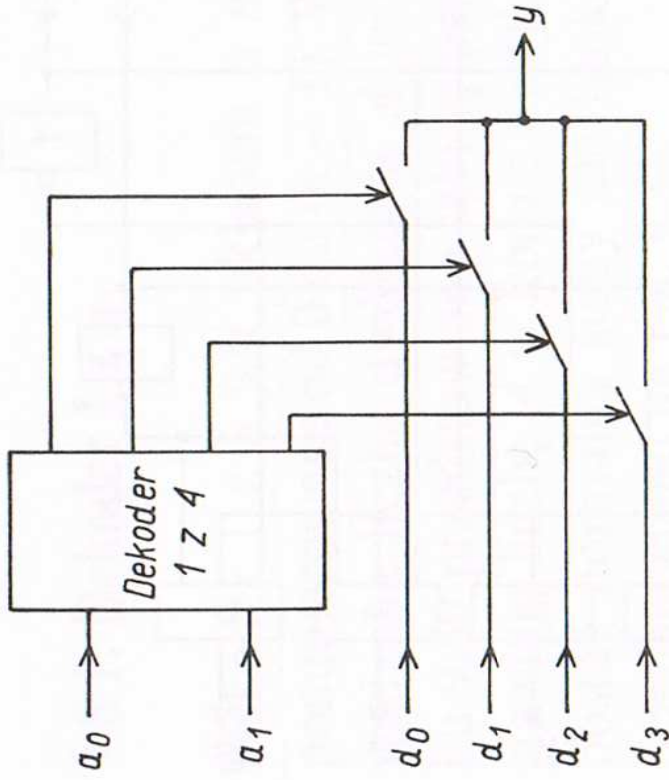
Wybrane zagadnienia dotyczące tematyki elektroniki cyfrowej

Plan wykładu:

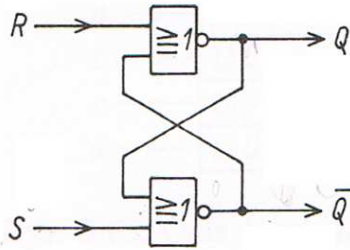
1. Pojęcia demultipleksera oraz multipleksera
2. Układy sekwencyjne: przerzutniki proste i złożone
3. Realizacja układów licznikowych:
  - liczniki asynchroniczne,
  - liczniki synchroniczne
4. Zasada działania rejestrów przesuwanych
5. Realizacja i badania prostego licznika w środowisku ORCAD
6. Środowisko programistyczne QUARTUS

Zasada działania demultiplexera

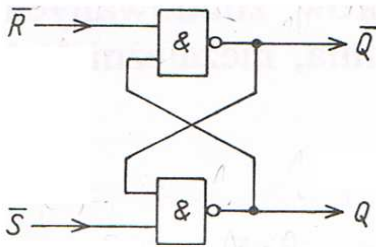
Zasada działania multiplexera

Przerzutnik RS zbudowany z bramek NOR

S	R	Q	$\bar{Q}$
0	0	Q_{-1}	$\bar{Q}_{-1}$
0	1	0	1
1	0	1	0
1	1	(0)	(0)

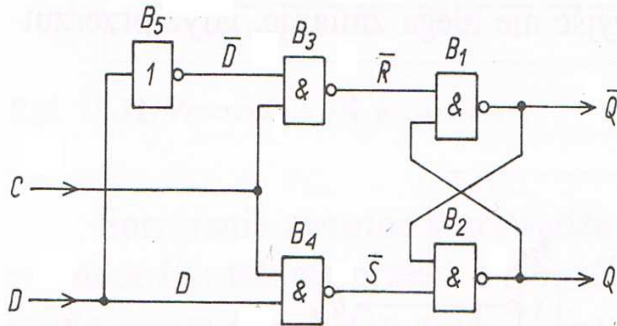
Tablica przejść przerzutnika RS

Przerzutnik RS zbudowany z bramek NAND

$\bar{S}$	$\bar{R}$	Q	$\bar{Q}$
0	0	(1)	(1)
0	1	1	0
1	0	0	1
1	1	Q_{-1}	$\bar{Q}_{-1}$

Tablica przejść przerzutnika RS z bramek NAND

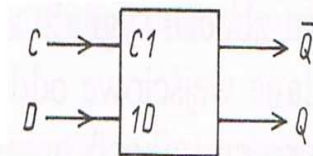

Przerzutnik D typu „zatrask”

C	D	Q
0	0	Q_{-1}
0	1	Q_{-1}
1	0	0
1	1	1

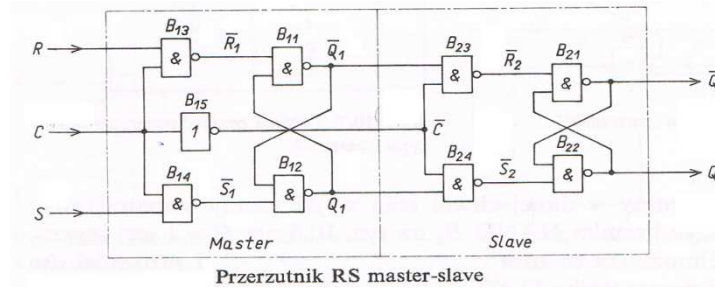
Tablica przejść przerzutnika D typu „zatrask”

Przerzutniki proste

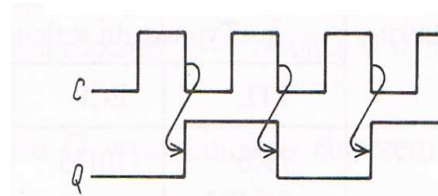
Symbol graficzny przerzutnika D typu „zatrask”

Przerzutniki złożone

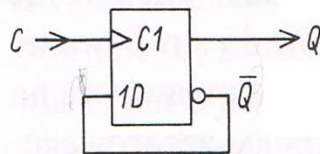

J	K	Q
0	0	Q_{-1} (niezmienione)
0	1	0
1	0	1
1	1	$\bar{Q}_{-1}$ (zanegowane)

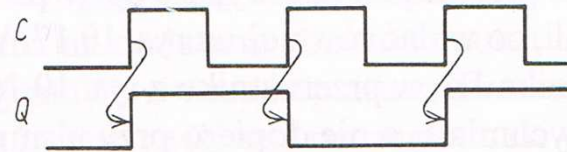
Stan wyjścia przerzutnika JK master-slave po cyklu zegara (010)

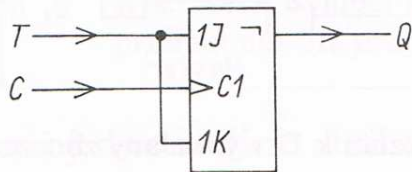
Przerzutnik JK master-slave jako dzielnik częstotliwości ($J = K = 1$)

Przerzutnik D wyzwalany zboczem jako dzielnik częstotliwości

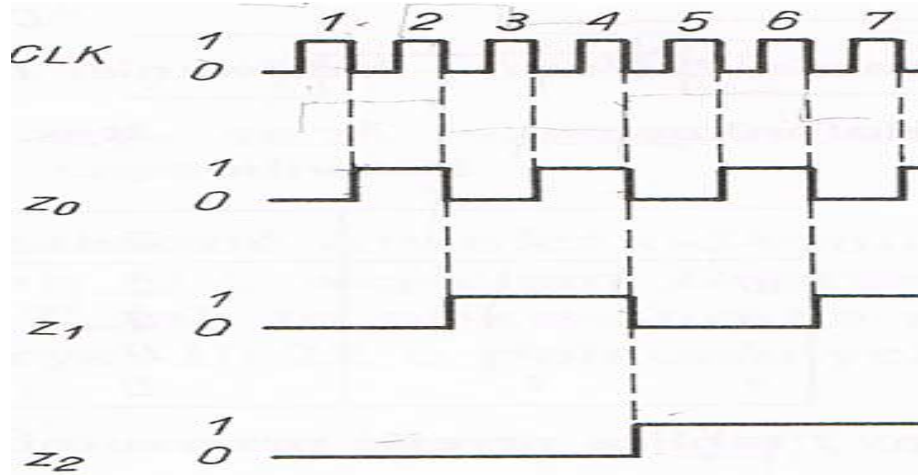

Przebiegi czasowe w dzielniku częstotliwości

$$Q = \begin{cases} Q_{-1} & \text{dla } T = 0 \\ \bar{Q}_{-1} & \text{dla } T = 1 \end{cases}$$

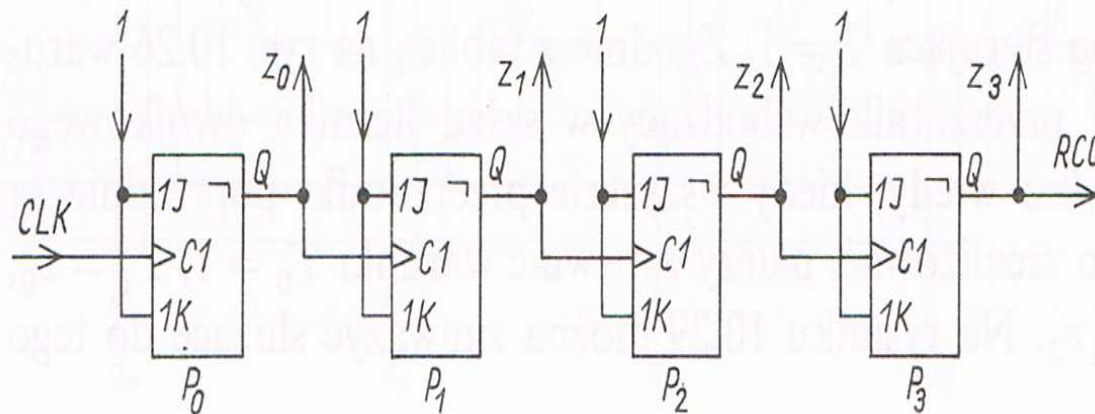
Symbol przerzutnika T

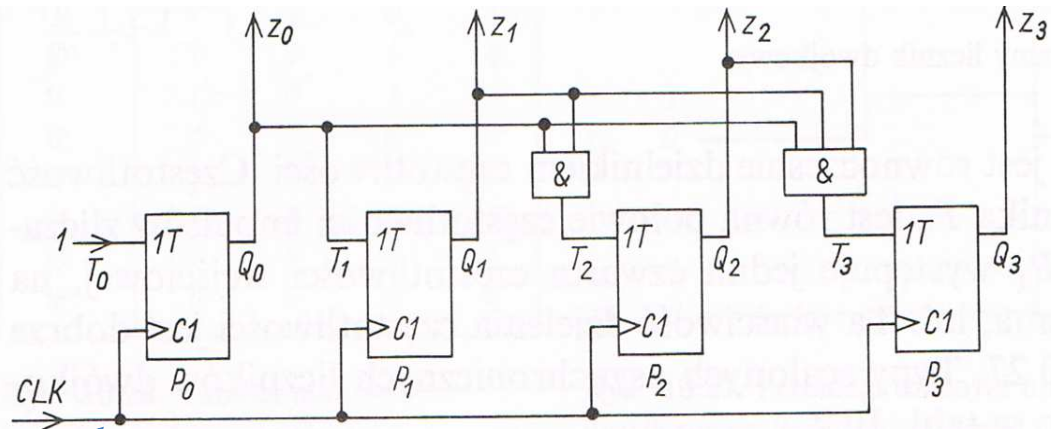
Przebiegi na wyjściach licznika dwójkowego

Z	Z_2	Z_1	Z_0
	2^2	2^1	2^0
0	0	0	0
1	0	0	1
2	0	1	0
3	0	1	1
4	1	0	0
5	1	0	1
6	1	1	0
7	1	1	1

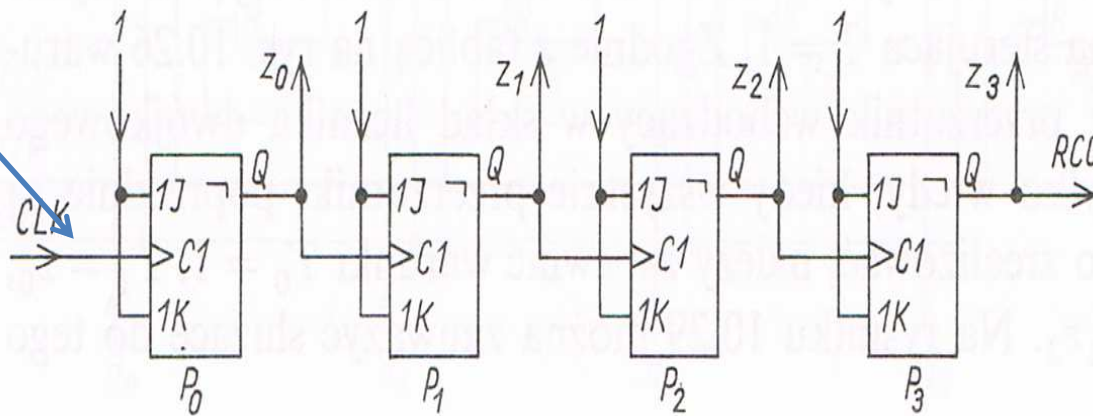
Tablica stanów licznika dwójkowego

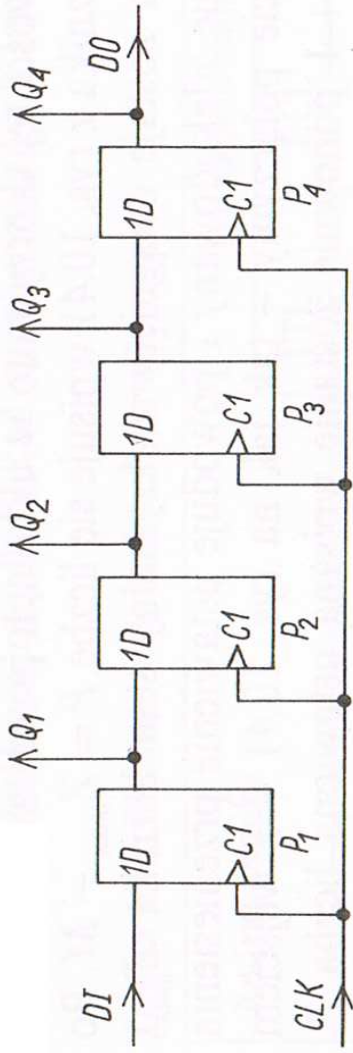
Licznik asynchroniczny

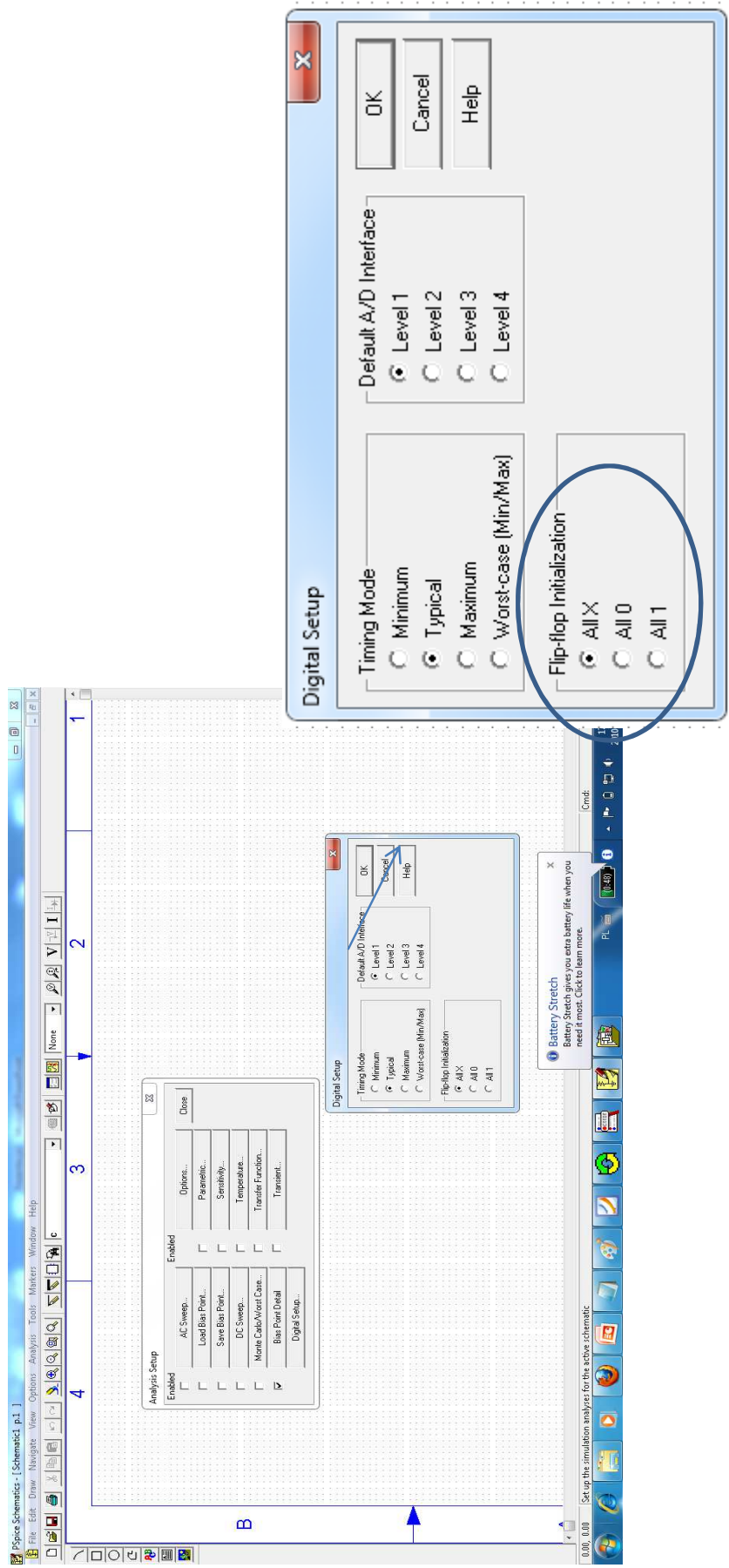
Licznik synchroniczny

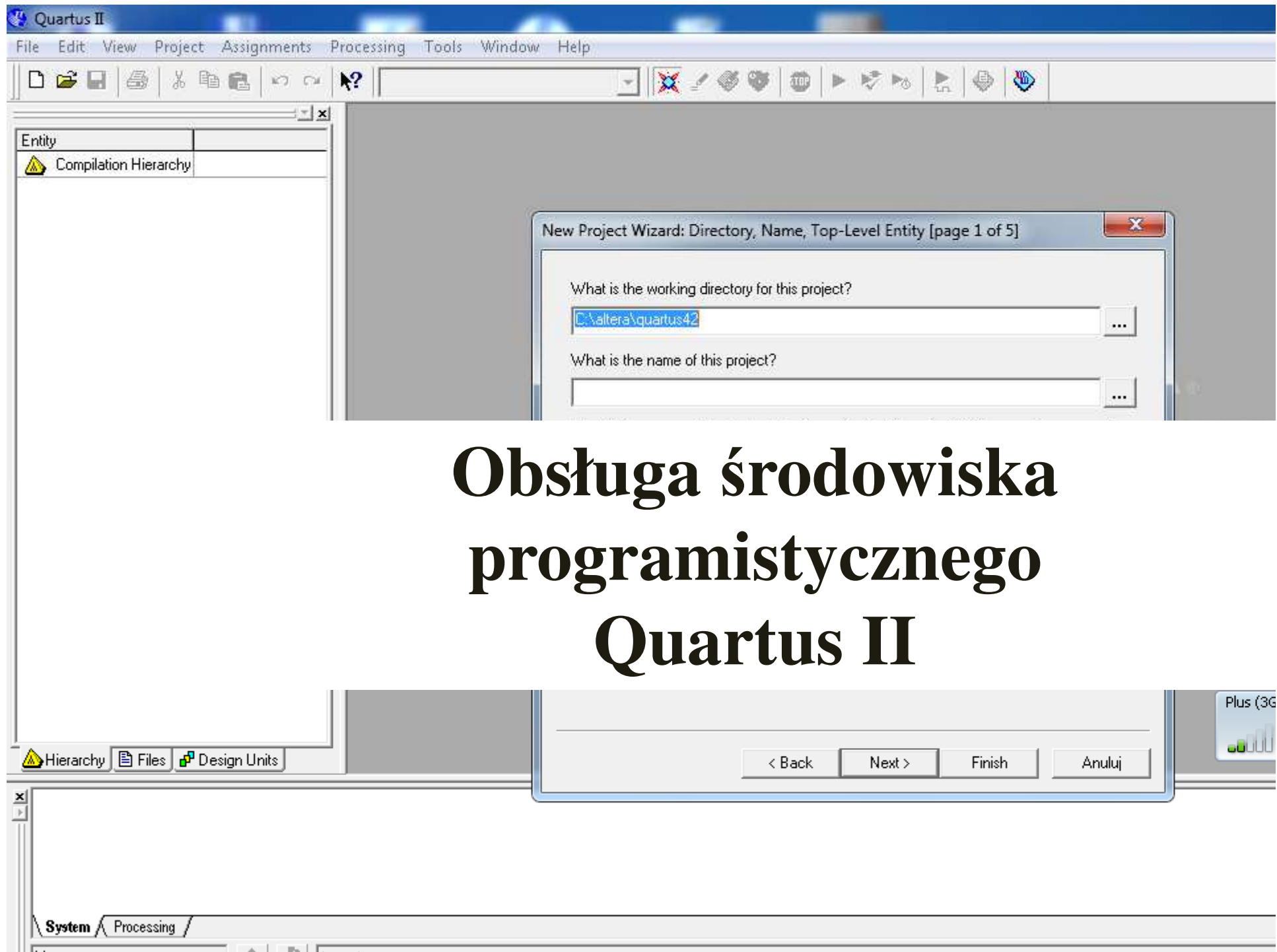
Licznik asynchroniczny

Najprostsza realizacja 4-bitowego rejestru przesuwającego

Obsługa środowiska programistycznego Quartus II

Modelowanie układów cyfrowych w środowisku Orcad oraz wybrane parametry układów PLD

Plan wykładu:

1. Modelowanie układów sekwencyjnych w środowisku Orcad

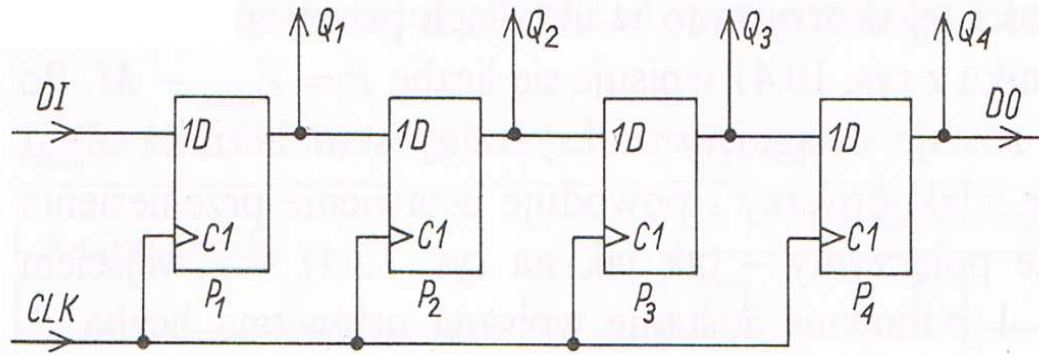
- parametry analizy Transient,**
- dodatkowe parametry dla symulacji cyfrowych,**
- realizacja prostego modelu symulacyjnego układu sekwencyjnego**

2. Wybrane parametry dynamiczne układów PLD

3. Straty mocy w układach PLD

4. Zasilanie układów PLD

Modelowanie układów sekwencyjnych w środowisku Orcad – przykładowa aplikacja

Najprostsza realizacja 4-bitowego rejestru przesuwającego

Analysis Setup

Enabled	AC Sweep...	Enabled	Options...	Close
☐	Load Bias Point...	☐	Parametric...	
☐	Save Bias Point...	☐	Sensitivity...	
☐	DC Sweep...	☐	Temperature...	
☐	Monte Carlo/Worst Case...	☐	Transfer Function...	
☒	Bias Point Detail	☐	Transient...	
☐	Digital Setup...			

Digital Setup

Timing Mode

- Minimum
- Typical
- Maximum
- Worst-case (Min/Max)

Default A/D Interface

- Level 1
- Level 2
- Level 3
- Level 4

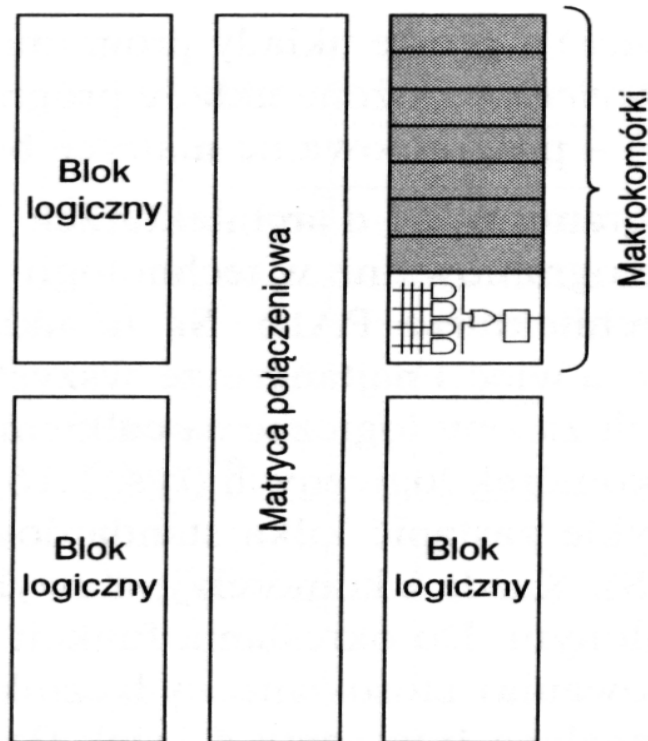
Flip-flop Initialization

- All X
- All 0
- All 1

Battery Stretch

Battery Stretch gives you extra battery life when you need it most. Click to learn more.

Pojęcie makromórkki - przypomnienie

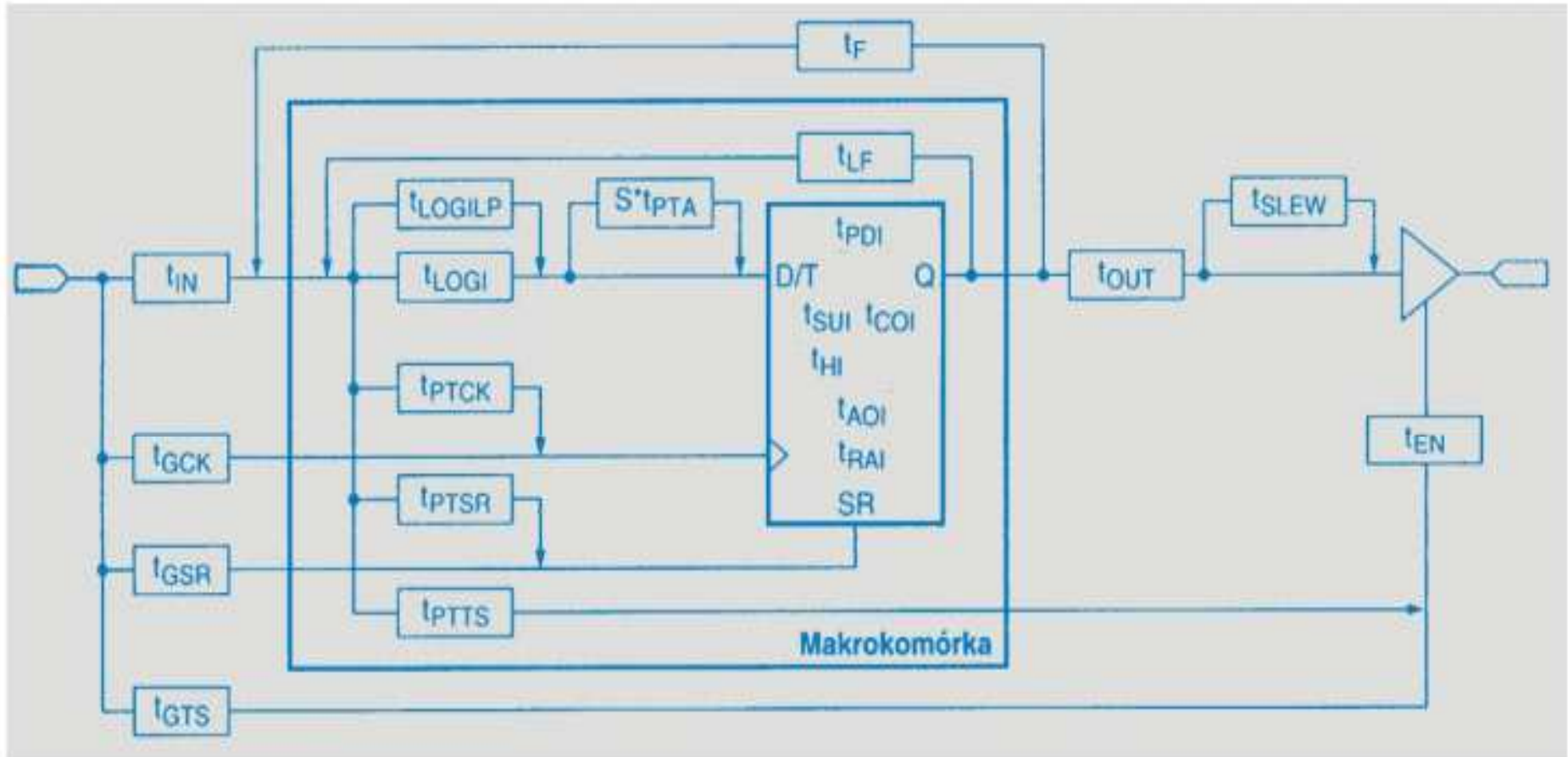

Rys. 1.17. Szkic typowej architektury układów CPLD

Układy CPLD są koncepcyjnie podobne do układów SPLD, lecz są bardziej złożone: mają większe zasoby logiczne i możliwości funkcjonalne. Ich architektura ma strukturę hierarchiczną opartą na makromórkkach logicznych, których zawierają od kilkudziesięciu do kilkuset. **Typowo od czterech do szesnastu makromórek jest połączonych w większy blok funkcjonalny (blok logiczny).**

Makromórkki tworzące blok funkcjonalny są zwykle w pełni połączone. Jeżeli układ zawiera wiele bloków funkcjonalnych, wówczas muszą one być łączone między sobą. Do tego właśnie celu służy matryca połączeniowa kluczy.

Parametry dynamiczne układów PLD

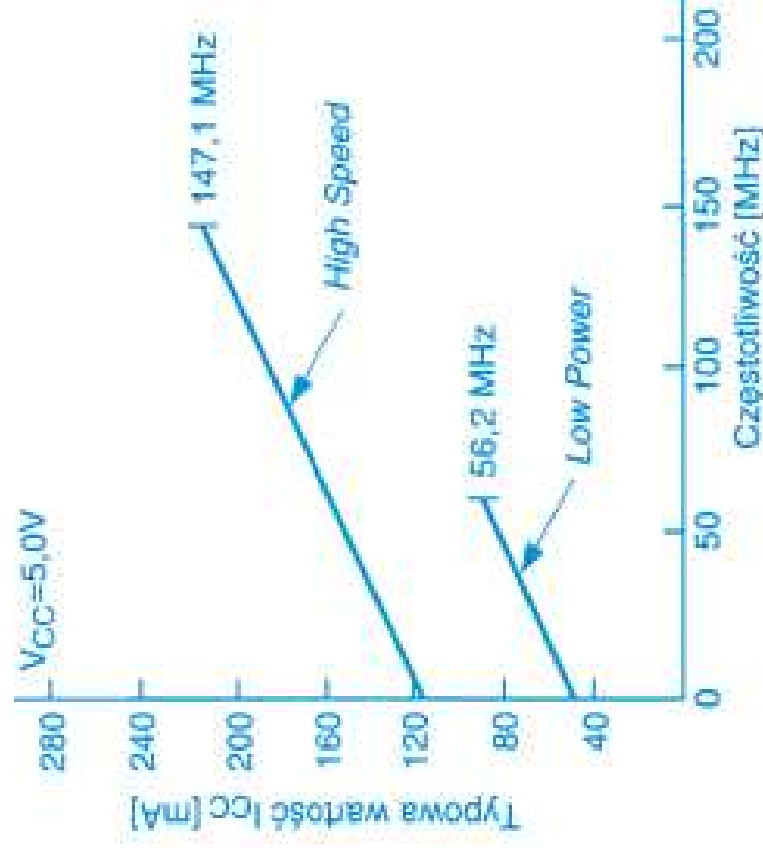
Model dynamiczny rodziny XC9500

Parametry modelu dynamicznego (XC9500)

Symbol	Opis
t_{IN}	czas opóźnienia bufora wejściowego
t_{GCK}	czas opóźnienia bufora globalnego sygnału zegarowego rejestrów
t_{GSR}	czas opóźnienia bufora globalnego sygnału zerującego rejestry
t_{GTS}	czas opóźnienia bufora globalnego sygnału zezwolenia dla buforów wyjściowych
t_{OUT}	czas opóźnienia bufora wyjściowego
t_{EN}	czas opóźnienia w buforze trójstanowym od sygnału enable/disable do ustalenia się odpowiednich stanów na jego wyjściu
t_{PTCK}	czas opóźnienia „lokalnego” sygnału zegarowego (wytworzanego w macyry termów, w makromórcce) do wejścia zegarowego rejestru
t_{PTSR}	czas opóźnienia „lokalnego” sygnału zerującego/ustawiającego (wytworzanego w macyry termów) do wejścia SR rejestru
t_{PTTS}	czas opóźnienia „lokalnego” sygnału zezwolenia (wytworzanego w macyry termów) do wejścia bufora trójstanowego
t_{PDI}	czas opóźnienia dla układu kombinacyjnego omijającego rejestr wewnętrzny
t_{SUI}	czas ustalania rejestru wewnętrznego
t_{H}	czas przeciągania rejestru wewnętrznego
t_{COI}	czas opóźnienia ustalenia się danych na wyjściu rejestru względem sygnału zegarowego
t_{AOI}	czas opóźnienia asynchronicznego wyzerowania/ustawienia rejestru względem sygnału zerującego/ustawiającego
t_{RAI}	czas wyprzedzenia asynchronicznego zerowania/ustawiania rejestru przed narastającym zboczem sygnału zegarowego
t_{LOGI}	czas opóźnienia układów kombinacyjnych makromórci
t_{LOGILP}	czas opóźnienia układów kombinacyjnych makromórci dla trybu poboru małej mocy
t_F	czas opóźnienia sygnału zwrotnego w szybkiej macyry połączeniowej
t_{LF}	czas opóźnienia lokalnego sygnału sprzężenia zwrotnego w makromórcce (bloku funkcjonalnym)
t_{PTA}	czas opóźnienia alokatora termów umożliwiającego zwiększenie ich liczby
t_{SLEW}	czas opóźnienia sygnału wnoszony przez układ ogranicznika szybkości narastania impulsów (slew rate)

Pobór mocy

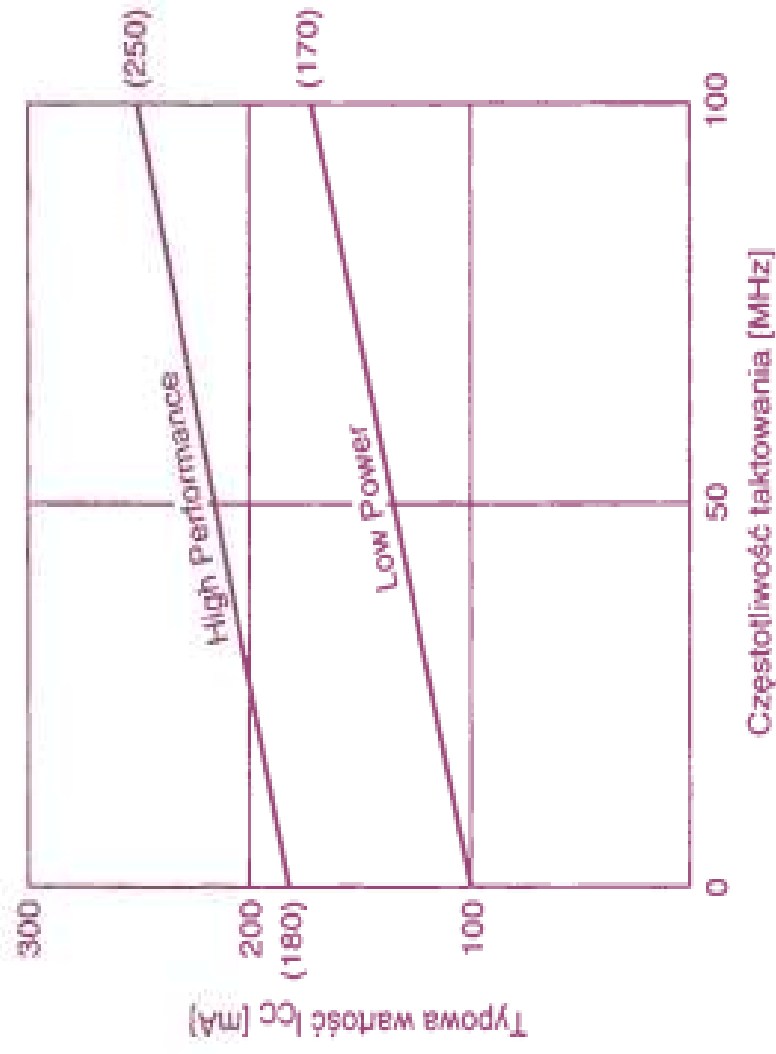
Straty mocy w układach logicznych CPLD (MAX7000)

Zależność: prąd zasilania w funkcji częstotliwości taktowania wybranego układu CPLD

Pobór mocy

Straty mocy w układach logicznych CPLD (XC9500)

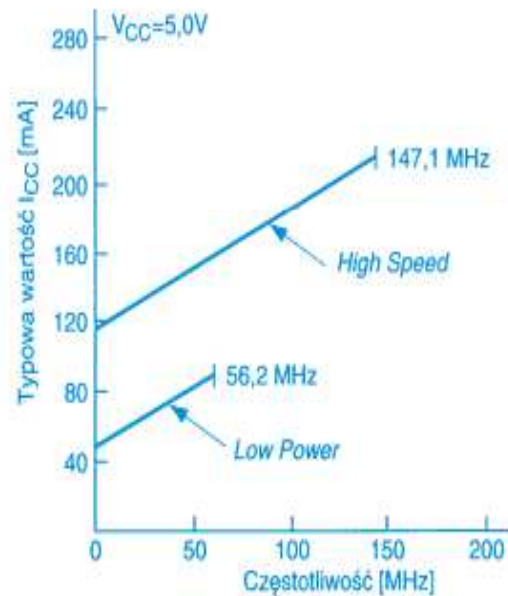

Porównanie pobory mocy dla układów CPLD z rodziny: MAX7000 i XC9500

Pobór mocy

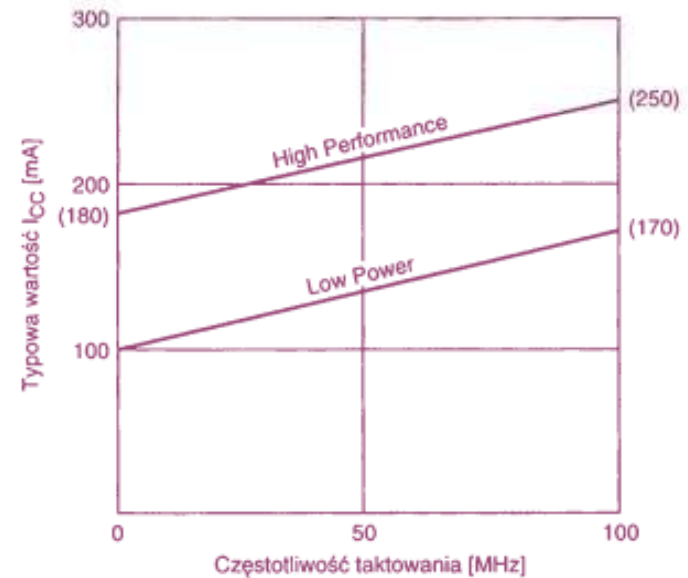
Straty mocy w układach logicznych CPLD (MAX7000)

Zależność: prąd zasilania w funkcji częstotliwości taktowania wybranego układu CPLD

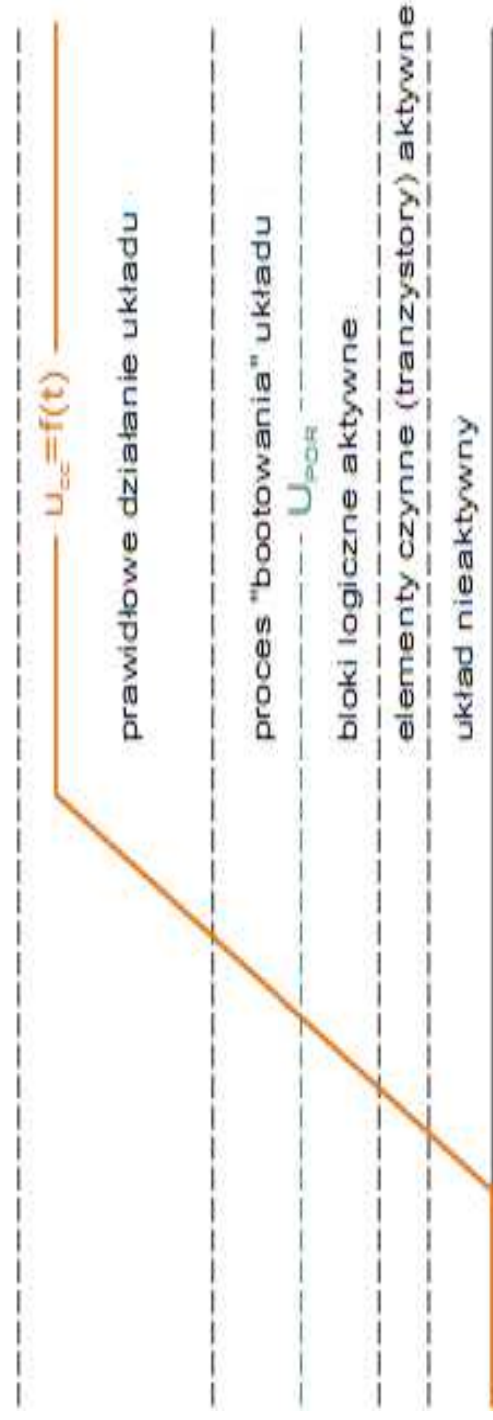
Pobór mocy

Straty mocy w układach logicznych CPLD (XC9500)

Zasilanie układów programowalnych

Aktywacja układów PLD - po złączeniu napięcia zasilania

Proces aktywacji układów CPLD trwa od kilkadziesiąt do kilkuset μs